

РЕШЕНИЕ

№ 7519

гр. София, 12.12.2018 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Първо отделение 42 състав, в публично заседание на 04.10.2018 г. в следния състав:

СЪДИЯ: Калин Куманов

при участието на секретаря Росица Б Стоева и при участието на прокурора Чавдар Ангелов, като разгледа дело номер **14236** по описа за **2017** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по реда на чл. 203 – чл. 207 от Административно – процесуалния кодекс във вр. с чл. 285, ал. 1 вр. чл. 284, ал. 1 от Закона за изпълнение на наказанията и задържането под стража (ДВ, бр. 13 от 2017 г., в сила от 7.02.2017 г.).

Образувано е по искова молба на С. Г. И. от [населено място], [улица], ет.1, ап.8, ЕГН: [ЕГН], срещу Главна дирекция "Изпълнение на наказанията" /ГДИН/ в Министерството на правосъдието, с която се претендира присъждане на сума в размер на 10 000 лв., представляваща обезщетение за неимуществени вреди, вследствие на незаконосъобразни действия на ГДИН при изпълнение на наказание "лишаване от свобода", изтърпяно в Затвора-гр.С. в периода от 29.03.2012 г. до 13.12.2016 г., ведно със законната лихва от 29.03.2012 г. до окончателното плащане на сумата. Ищцата твърди, че по време на престоя и в затворното заведение е била подлагана на претърсване и личен обиск, извършвани по неустановените правила – без дрехи, чисто гола, принуждавана да кляка по три пъти, поради съмнения за скрити предмети в телесните кухини. По време на престоя си в затвора е била подложена на групов обиск по време на провеждане на курс по фризьорство, поради сигнал за откраднати очила на водещата курса преподавателка. Твърди, че по искане на преподавателката, надзорно-охранителният състав е наредил на всички затворнички да свалят дрехите си, като обискът е проведен по-крайно унизителен начин. С тези действия на ищцата били причинени неимуществени вреди, изразяващи се в негативно влияние върху

психиката и, неудобство, срам, уязвимост, дискомфорт и унижение на достойството и личността ѝ. В с.з. ищцата се явява лично и моли Съда да уважи исковата молба по изложените в същата съображения. Не претендира разноси. Представя писмена защита с развити подробни съображения.

Ответникът – ГД "Изпълнение на наказанията" в Министерството на правосъдието е депозирал отговор по предявената искова претенция, с който я оспорва като неоснователна и недоказана. Излага становище, че от твърденията в исковата молба не може да се направи извод за наличие на изпълнен фактически състав по чл.1, ал.1 от ЗОДОВ, подробни съображения в тази насока са релевирани в депозирания отговор. В с.з. ответникът чрез юк.Н. моли Съда да отхвърли предявения иск като неоснователен и недоказан. Претендира юрисконсултско възнаграждение. Представя писмени бележки с развити подробни съображения.

Софийска градска прокуратура чрез прокурор А. дава заключение за неоснователност и недоказаност на предявения иск и моли същият да бъде оставен без уважение.

Административен съд-София град, след преценка на събраните по делото доказателства, намира за установено следното от фактическа страна:

Видно от изисканата по делото справка вх.№ 7876/13.06.2018 г. и справка вх.№ 5246/17.04.2018 г. /л.35-л.42/, неоспорени от страните, се установява, че ищцата е постъпила в Затвора-гр.С. на 30.03.2012 г. и е освободена на 13.12.2016 г. и е изтърпяла общо най-тежко наказание в размер на 6 години лишаване от свобода, наложено по присъди по НОХД № 2301/2010 г. на Софийски Районен съд /СРС/; по НОХД № 1195/2012 г. на Специализиран наказателен съд – С.; НОХД № 21538/2011 г. на СРС; НОХД № 11196/2012 г. на СРС; НОХД № 25557/2013 г. на СРС и НОХД № 10883/2012 Г. на СРС за извършени от нея престъпления по чл.211, пр.първо, чл.308, чл.316 и чл.321, ал.3, т.1 от Наказателния кодекс /НК/. От 29.09.2011 г. до 18.05.2012 г. ищцата е била със статут на подсъдима, с взета мярка за неотклонение "задържане под стража" по НОХД № 5572/2012 г. по описа на СРС, преобразувано в НОХД № 2521/2016 г. на СРС. Към датата на последното проведено съдебно заседание от страна на настоящия съдебен състав след извършена служебна справка се установи, че по НОХД № 5572/2012 г. срещу ищцата е постановена оправдателна присъда № 451045 от 16.07.2018, като няма данни дали същата е влязла в законна сила.

По делото се представиха следните писмени доказателства от страна на ответника: Справка с вх. № 7876/13.06.2018 г.; Справка с вх. № 5246/17.04.2018 г., издадени от Началник на Затвор – [населено място]; Докладна записка с вх. № 799/19.08.2015 г. от надзирател М. А.; Протокол № 000627/25.08.2016 г. за претърсване и обиск; Протокол № 000294/15.11.2016 г. за претърсване и обиск; Становище с вх. № 21047/13.07.2018 г. по описа на ГДИН, ведно с приложени писмени доказателства – утвърдени правила за обиск и претърсване, ведно с Методика на Института по криминалистика и криминология при МВР.

Съгласно представените протоколи за извършено претърсване и обиск не са били открити непозволените вещи и предмети. В същите има положени подписи както на лицето, извършило съответния личен обиск, така и на ищцата, като съгласно двата протокола, изготвени при извършени претърсвания на 25.08.2016 г. и 15.11.2016 г. от страна на обискираното лице не са релевирани възражения и същото е подписало протоколите.

От представената докладна записка вх.№ 799/19.08.2015 г. до Началника на Затвора-гр.С. се установява, че по разпореждане е извършен личен обиск и проверка

на личните вещи на присъстващите лишени от свобода на двата курса във връзка със сигнал за липсващи очила, отправен от преподавателката на курса по фризьорство, като от съдържанието на документа не се установява извършване на преглед на телесни кухини.

За доказване на претърпените вреди, по искане на ищца бяха допуснати и разпитани следните свидетели: Р. С. В., излежаваща присъда в Затвора-гр.С., М. Б. Т., излежала присъда в Затвора-гр. С.; а по искане на ответника - В. Х. Д., инспектор в Затвора-гр.С., и Д. Д. П., мл.експерт в Затвора-гр.С. и командир на отделение.

Св.В. заяви, че познава ищцата от самото и пристигане в Затвора в [населено място] през м.март 2012 г. до нейното излизане от затворното заведение. Споделя, че двете били завели дело с една искова молба. Били са в един отряд, а и килиите са им били съседни. По отношение на обиските заяви, че същите се извършват след връщане от свиждане. Обиск се извършвал и след посещение на външен лекар, след връщане по делегация, след конвоирането им до [населено място] по дела. Всеки месец или на два месеца в затвора се извършват рутинни претърсвания на спалните помещения от надзиратели в затвора. Претърсването се извършва от две или три надзирателки, които първо проверяват дрехите, след събличане на затворничките, респективно и след сваляне на бельото, като се извършва клякане и изправяне три пъти. Извършва се и проверка на личния багаж, притежаван от затворничките. Според свидетелката това е планиран и периодичен обиск. Относно обиск след делегация, заявява, че багажът първо се оставя в едно помещение, но понякога има много конвоирани жени и всички биват обискирани, като надзирателите карат всички затворнички да свалят дрехите и бельото си, а надзирателките ги опипват. Споделя, че в затвора има надзирателки, които не оставят дрехите на земята, но има такива, които ги оставят на земята и ги тъпчат, преминавайки към другите затворнички, чийто багаж следва да бъде проверен. Проверките и процедурата по обиск се извършват в спалното помещение пред останалите затворнички, обитаващи стаята. Твърди, че не се извеждат една по една, а вкупом всички, като влизат по трима надзиратели. Заявява, че тя наблюдава обискирането на останалите затворнички, както и те нейното. Често пъти обискирането се извършва с една ръкавица, като всички биват опипвани с нея, а има опасности от предаване на различни зарази. Заявява още, че в етапния пловдивски арест при извършване на обиск надзирателите си позволяват при клякане на затворничките, които са без бельо да опипват задните им части с цел установяване на наличие на забранени предмети там. Свидетелката сподели, че не е против извършването на обиск, а против унижителния начин на извършване на тази процедура, която според нея следва да бъде осъществена от медицинско лице при преглед на телесни кухини и търсене на евентуални предмети там. Твърди, че само при наличие на съмнение в пловдивския арест може да бъде извикан фелдшера там, който независимо, че е мъж, е медицинско лице. Споделя, че в Затвора-гр. С. има гинеколог. Прегледите се извършват от лица от същия пол. За П. заявява, че проверки са извършвани и от мъже с детектор. Познава медицинското лице в следствения арест в [населено място], но същото не ѝ е извършвало обиск. Само когато свидетелката внася лични лекарства, ѝ се определя колко може да внесе в килията. Заявява, че и в С. познава всички медицински лица, но нито едно не ѝ е извършвало обиск. Обиските са ѝ извършвани от надзирателите в затвора. Твърди, че е присъствала на извършване на обиск на ищцата, както и че ищцата е била свидетел на нейното обискиране. В тази връзка допълва, че са в различни спални помещения, но преди допускането им там се

извършва задължително обиск, тъй като се връщат от делегация или от свиждане, поради което са затворени в една стая на първия етаж. Твърди, че практиката за подписване на протоколи за извършен обиск е от около една година, като преди това такива протоколи не са подписвали в Затвора-гр.С.. За следствения арест, находящ се на [улица]в С., са подписвани такъв тип протоколи, в които може да се впишат възражения. Твърди, че ищцата е пътувала доста често по делегация, почти всеки месец. Двете посещавали курс по фризьорство, като по време на едно от посещенията на една от преподавателките са ѝ изчезнали очила. Поради това една от надзирателките е наредила на присъстващите затворнички да свалят всички дрехи, за да бъдат проверени с цел установяване къде са липсващите очила. Споделя, че ситуацията при този групов обиск е била крайно унижителна, както и че ищцата също е присъствала на този обиск. В тази връзка заявява, че при рутинен обиск процедурата започва със събличане на дрехите, бельото, извършване на последователни клякания, опипване в областта под гърдите, както и проверка на телесните кухини. Тези обиски се извършват след делегация или свиждане с близки на затворничките, тъй като в Затвора-гр.С. помещенията за свиждане нямат стъкло или преграда, въпреки че в залата има камери. Твърди, че този начин на извършване на обиск предизвиква у всички, претърпели тази процедура, включително и у ищцата, чувство на унижение, срам, уязвимост при събличане гол, гняв, безсилие. Твърди, че това е психически и физически тормоз и стрес. Относно преглеждането с една и съща ръкавица заявява, че ищцата е изпитвала безпокойство, често е споделяла, че е бясна, гневна, безсилна, не знаеща как да постъпи, както и че е изпадала и в депресия, поради това. Св.В. заяви, че е присъствала на провеждане на обиск на мъже, което е станало сутринта, непосредствено преди съдебното заседание. Мъжете са били с багаж, преминаващи през КПП, където са пропускани до болница. С метален детектор е проверен техният багаж, като същите свалили връхните си дрехи, след което са опипани, събули са си обувките и само един от тях е вкаран в стая, вероятно поради възникнали съмнения. Допълва, че О. М. М. във връзка с проявен интерес по темата е осъществила посещение при тях, като докладът изготвен от същата, засяга и темата за извършване на обиските на жените, които са унижителни. Имало е препоръки, че при съмнения следва да се използват специални средства – метални детектори или съответният човек да бъде отделен за самостоятелна проверка от медицинско лице. Заявява, че ищцата е имала намерение да депозира жалби, но няма представа дали тя е реализирала намеренията си, тъй като двете смятали, че по-добре е двете с нея да заведат дело. По отношение на очилата на преподавателката, същите били открити от самата учителка, същата ги била забравила.

Св.Т. заяви, че познава ищцата от 2011 г., като са пребивавали в следствения арест на [улица]в [населено място], както и през 2012 г. в Затвора-гр.С., като през 2012 г. свидетелката е била освободена, но през 2016 г. е върната, за да излежи присъдата си. Твърди, че е обитавала стая 305, като с ищцата са били заедно до края на излежаването на нейната присъда. Процедурите за обиск се извършват, като затворничките се събличат голи веднъж в стаята, а след което те вземат нещата си и слизат в режимното. Там има стая, където същите са оставяни заключени, докато дойде конвой. Имало е случаи, при които някоя от затворничките е в редовна менструация, но надзорният заявявал "не се притеснявайте и ние сме жени", която ситуация не е била добре за някоя от лишените от свобода, а и самата Т. е имала такъв случай. След излизането с конвой, лишените от свобода жени са привездани в

следствия арест и по същия начин следвало да събличат дрехите и бельото си и да извършват клякания по три пъти. Другите случаи, при които лишените от свобода са събличани по време на обиск, са били при т.нар. "тараши" в стаите. Независимо от броя на жените в съответната стая, всички са карани да събличат дрехите си едновременно. За този период от време два пъти са извършвани проверки на интимните на свидетелката, при което са използвани ръкавици. Обискирането е осъществявано от жени, а когато на лишените от свобода са извършвани изследвания в медицинския център на втория етаж на затвора, е имало мъж – медицинско лице. Твърди, че е имало случаи, в които тя и ищцата са били заедно по делегация и на двете е извършван обиск. Заявява, че обискът на ищцата е извършван детайлно – събличане, чисто гола е принуждавана да извършва клякания. Това водело до възмущение у ищцата, същата преживявала това трудно. Не при всички обиски е присъствало медицинско лице. Тези процедури се отразявали много зле на ищцата, тя преживявала всичко, била затворена в себе си, не е имала желание да разговаря. Ищцата доста често пътувала по делегация, като в месеца е имало случаи и по три пъти. При обиските в медицинския център е присъствал мъж лекар. Заявява, че ищцата е депозирила жалби, като свидетелката е запозната със случая, тъй като са били легло до легло в стаята и самата И. е споделяла, че е подала жалби, но по същите нямало никакво развитие. При втория случай на обиск тя била в менструация и се почувствала много неудобно. Свидетелката провела разговор със социалния педагог в затвора, който ѝ отговорил, че и когато ходят на гинеколог, той също може да е мъж. В тази връзка свидетелката заяви, че в затвора лишените от свобода нямат право на избор дали да отидат при мъж или жена гинеколог. Посочи, че лишените от свобода почти не разполагат с достъп до ръководните кадри на затвора, а това затруднява комуникацията по тези въпроси. Лишените от свобода не са виждали правила за провеждане на обиск в затвора, на определено табло има закачен само правилник за вътрешния ред в затвора.

Св.Д. заяви, че работи в Затвора-гр.С. от 2002 г., започнала е като надзирател, била е и командир на отделение, а към настоящия момент заема длъжността гл.надзирател. Познава ищцата, която е изтърпяла наказание лишаване от свобода. При провеждането на обиск се спазва определена процедура, като обиск се извършва от надзиратели, преминали подготовка за това. В условията на затвора се поддържа подготовка на надзирателите в рамките на учебна програма. Обискът включва проверка дали съответното лице носи забранени вещи и предмети в себе си. При възникнало съмнение се извършва по-задълбочен обиск до сваляне на горните дрехи, като лицето остава по бельо. При съмнения, че нещо може да се скрито в телесните кухини, в затвора има медицинско лице, което извършва прегледа, но на този преглед не присъства надзирател. Заявява, че групов обиск не се извършва, има помещение, където лишените от свобода стоят и се проверяват един по един. Такъв вид обиск се извършва в законоустановените случаи: при всяко влизане и излизане от и в затвора. Когато се касае за група, двама надзиратели извършват процедурата, като единият стои при групата, а другият извършва проверката. При съмнения, че в телесните кухини на лицето има наличие на забранени вещи и предмети, медицинското лице в затвора извършва проверка-преглед, като по време на същата не присъства друго лице, там са само лекар и пациент. Има дневник, в който тези прегледи се отразяват, като при отправено оплакване това се записва или се депозира жалба до Началника на затвора. Свидетелката заяви, че на нея не ѝ се е случвало да има оплаквания. Няма

спомен на ищцата да е извършвана такава проверка. По време на обучението надзирателите се запознават с изискванията на закона и след това преминават практическа подготовка. В практиката ѝ като надзирател не се е случвало да сваля бельо, единствено когато има съмнение, при всички случаи се извършва такава проверка от медицинско лице, без присъствие на надзирател.

Св.П. заяви, че в затвора работи от 2000 г., а от 2012 г. е командир на отделение. Познава ищцата, тъй като същата е изтърпяла присъда "лишаване от свобода". Допълва, че тя лично не е извършвала обиск на ищцата, но по принцип извършва обиски. Процедурата за извършване на обиск се извършва без да има допир до тялото. При влизане и излизане в затвора се осъществява обиск, а при съмнение за скрити, непозволени вещи, се извършва обиск, като дрехите се свалят до бельо. Надзирателите разполагат с правомощието да извършват обиски, като извършват проверка на дрехите от външната и вътрешната страна, подгъви, яки, а при съмнение, че може нещо да е скрито в телесните кухини, по писмено или устно разпореждане се посещава медицинското лице, което се извършва преглед в специално помещение. По време на прегледа не присъства надзирател и прегледът не се извършва пред други лишени от свобода. При извършване на прегледи от медицинско лице се съставя протокол, като при наличие на възражение същото задължително се вписва в протокола. Когато при обиск се стигне лицето да остане по бельо, същото не се сваля, лишените от свобода не са принудени да клякат, тъй като няма такава практика в затвора.

Съдът ще коментира свидетелските показания при излагане на правните си изводи.

При така установената фактическа обстановка Съдът достигна до следните правни изводи:

Исковата молба е процесуално допустима, като подадена от лице с правен интерес и съдържаща твърдение за претърпени вреди. Според чл.204, ал.4 АПК когато искът се основава на незаконосъобразно действие или бездействие, същите се установяват от съда, пред който е предявен искът за обезщетението. Искът се предявява пред съда по мястото на увреждането или по местожителството на увредения. Изхождайки от цитираните разпоредби и съобразно обстоятелствата, на които се основава предявеният иск, Съдът намира, че местната компетентност да се произнесе по същия принадлежи на АССГ. Неоснователни са възраженията за местна неподсъдност, релевирани с отговора по исковата молба.

Съгласно разпоредбата на чл.205 АПК искът за обезщетение за предявява срещу юридическото лице, представлявано от органа, от чийто незаконосъобразен акт, действие или бездействие са причинени вредите. От друга страна към датата на предявяване на исковата претенция е в сила, считано от 07.02.2017 г., разпоредбата на чл.284, ал.1 ЗИНЗС, според която държавата отговаря за вредите, причинени на лишени от свобода и задържани под стража от специализираните органи по изпълнение на наказанията в резултат на нарушения на чл.3 ЗИНЗС. Както към началния момент, от който се твърди настъпването на вредите, така и към депозиране на исковата молба, унизителното и нехуманно отношение е забранено по силата на чл.3 ЗИНЗС. Видно е от обстоятелствената част на исковата молба, че с нея се навеждат доводи именно за подобно отношение.

Ето защо Съдът намира, че предявеният иск следва да се квалифицира по чл.284, ал.1 ЗИНЗС. Разгледани на тази плоскост, предпоставките за основателност на този специфичен иск са: акт, действие или бездействие на специализираните органи по изпълнение на наказанията, с което се нарушава чл.3 ЗИНЗС; настъпила в резултат на нарушението неимуществена вреда в правната сфера на ищеца, която се предполага до доказване на противното по силата на въведената с чл.284, ал.5 от закона оборима презумпция, че неимуществените вреди се предполагат до доказване на противното.

Предвид гореизложеното предявеният иск е процесуално допустим.

Разгледан по същество, искът е неоснователен.

В разпоредбата на чл.92, ал.1 ЗИНЗС са изрично и изчерпателно изброени хипотезите, в които

задължително се извършва обиск на лишените от свобода: 1. влизане и излизане от мястото на лишаване от свобода; 2. отиване и връщане от работните обекти; 3. постъпване и освобождаване от наказателна килия; 4. отиване и връщане от свиждане и 5. постъпване и изписване от болнично заведение. По делото не се спори, че на ищцата са били извършване обиски при влизане и излизане от мястото на лишаване от свобода, както и при отиване и връщане от свиждане. Няма спор, че това е осъществявано в хипотезата на чл.92, ал.1, т.1 и т.4 ЗИНЗС. Спорните между страните обстоятелства са свързани с начина на извършване на обиска и конкретно осъществени ли са от служители на ответника незаконосъобразни действия, изразяващи се в принуда ищцата да се съблича гола и да извършва неколкостепенни клекания с цел установяване на предмети, скрити в телесните части, и представляващи унижително и нехуманно отношение.

Съгласно разпоредбата на чл.93, ал.1 ЗИНЗС обискът на лишените от свобода не може да се извършва по начин, унижаващ тяхното достойнство, а обиск на интимните части се извършва само от медицинско длъжностно лице. На първо място и през призмата на тези разпоредби следва да се даде отговор на въпроса дали твърдяните действия представляват част от задължителния обиск, т.е. в рамките на дължимото от служителя поведение ли е с оглед преследваната при обиска цел – да се открият вещи или книга, за да се предотврати извършване на престъпления или нарушения – арг. от чл.92, ал.2 ЗИНЗС. Сами по себе си твърденията в исковата молба действие не може да постигне тази цел и поради това то не следва да се възприема като част от поредицата действия, дължими от служители на администрацията, или за извършването на които тя е оправомощена при обиск на лишено от свобода лице. С оглед характера на действията, представляващи съприкосновение с интимни части от човешкото тяло, в случай че бъдат доказани, същите следва да се интерпретират като унижаващи човешкото достойнство и поради това извършени в нарушение на чл.93, ал.1, чл.3, ал.2, т.3 ЗИНЗС и чл.3 от Европейската конвенция за защита правата на човека и основните свободи. Тук е необходимо разглежданата хипотеза да се разграничи от случаите на преглед на телесни кухини, който представлява част от действията по извършване на личен обиск на лишените от свобода и се осъществява по специален ред, задължително от медицински специалист. Това е изрично уредено в чл.48 от Наредба № 2 от 22.03.2010 г. за условията и реда за медицинско обслужване в местата за лишаване от свобода /обн. ДВ, бр. 31 от 23.03.2010 г./ и всъщност представлява визирания в чл.93, ал.3 ЗИНЗС обиск на интимни части. В закона и в подзаконовия нормативен акт никъде няма забрана при извършване на прегледа да присъства служител от същия пол.

Основният спорен въпрос по делото е извършени ли са действията, за които по-горе се твърди, че са незаконосъобразни. Това се отрича от ответника. Ищецът е страната, която следва да установи по пътя на пълното главно доказване релевантния факт, че незаконосъобразното действие е осъществено. С определението си от 29.05.2018 г. /л.23/ Съдът е дал указания за разпределение на доказателствената тежест в настоящия процес. По искане на ищеца са разпитани св.В. и Т. за установяване на порочната практика при извършване на обиски в Затвора-гр.С.. От техните показания Съдът не може да приеме за установено извършването на сочените в исковата молба незаконосъобразни действия, а именно събличане и извършване на обиск на интимни части. От свидетелските показания се установява, че спрямо ищцата и двете свидетелки, една от които понастоящем е все още в Затвора-гр. С., са извършвани задължителните обиски в хипотезата на чл.92, ал.1, т.1 и т.4 ЗИНЗС. Не се посочиха конкретни периоди или евентуално дати за извършени по унижителен начин обиски, нито дори имена на съответните надзиратели, осъществили същите. Тези свидетели не посочиха конкретни данни, въз основа на които да се формират фактически изводи, относими към обстоятелствената част на разглеждания иск. На първо място у Съда възниква въпросът как, след като с ищцата са били настанени в различни спални помещения, св.В. е била свидетел на провеждане по неправилен начин на обиск на ищцата и как е осъществявана комуникацията между тях. Друго основно противоречие, поради което не

следва да се кредитира показания на В., е че същата говори основно за провеждане на обиск на телесни кухини в ареста в [населено място]. Показанията на св.Т. Съдът намира за противоречиви, а именно – те касаят твърдения за извършен обиск на интимни части на самата свидетелка, от тях става ясно, че по време на извършване на някои обиски е присъствало медицинско лице, но не става ясно дали обискираното лице е била ищцата или свидетелката. Освен това Т. е върната в Затвора-гр.С. през 2016 г., за да излежи присъда, като в периода преди това, за който се твърдят извършен незаконосъобразни обиски, същата не е била в мястото за лишаване от свобода, поради което не би могла да има преки впечатления от поведението на ищцата, респективно за нейното състояние. Освен това показанията на св.В. и Т. с в пълно противоречие с представените от страна на ответника писмени доказателства, на които съдът ще се спре по-долу. Следователно не се доказват по безспорен начин изложените в исковата молба и писмена защита твърдения, че обиските на телесни кухини са извършвани само от надзиратели в отсъствие на медицинско лице.

Обратно – разпитаните по искане на ответника св.Д. и П., чиито показания са в унисон с правилата и наставленията от приетата по делото "Тактика на полицейските действия" /л.66/, установиха по недвусмислен начин, че процесните обиски не са били съпроводени със събличане пред други лишени от свобода, не са били извършвани претърсвания на телесни кухини от страна на надзорния състав, които да се възприемат като унижаващи достойнството на лишените от свобода.

Според чл.87, ал.1 ППЗИНЗС при извършване на обиск и претърсване, както и при проверка на личните вещи на лишените от свобода се съставя протокол от служителите, които са ги извършили, независимо дали са намерени или не неразрешени вещи и предмети. Изключение се допуска само в случаите по чл.92, ал.1 и чл.95, ал.3 ЗИНЗС. Следователно съставянето на такъв вид протоколи, изхождайки от посочената по-горе законова норма, не е задължително, но независимо от това по делото са представени именно такива, удостоверяващи извършени обиски на ищцата. Същата е подписала протоколите, без да изложи възражения, в случай, че е имала такива относно провеждането на процедурата по обиск.

Други доказателства за извършване на сочените от ищцата незаконосъобразни действия не са посочени и събрани. В тази връзка според Съда по делото не се установява да е имало извършени обиски на интимните части по смисъла на Наредба № 2 от 22.03.2010 г., тъй като не се установява по безспорен и неоспорим начин да е имало физически контакт между длъжностните лица, извършили обиските и ищцата. С това не е било задължително присъствието на медицинско лице.

От събраните по делото доказателства се установява, че на ищцата са били извършвани обиски, че самата тя е сваляла дрехите си, но не се установява по безспорен начин друго лице да е имало допир с нея, както и да са извършвани обиски на интимни части. По тези съображения не може да се приеме, че отсъствието на медицински специалист е в нарушение на чл.93, ал.3 ЗИНЗС. Видно е от протоколите, че обиските са извършени от длъжностни лица на Затвора-гр.С., които имат това право, който факт се удостоверява от справка вх.№ 7876/13.06.2018 г. и справка вх.№ 5246/17.04.2018 г. на Началника на Затвора-гр. С. /л.35-42/. Обискирането е извършено от лица от същия пол на ищцата, както и в съответствие с разпоредбите на ЗИНЗС, както и съобразно утвърдена процедура за обиск и претърсване в Затвор – [населено място], разработена въз основа на Методика на Института по криминалистика и криминология на МВР, приобщена по делото /л.63-83/.

Спорен е въпросът дали обиските са извършени по начин, с прилагане на изтезание, жестоко и нечовешко отношение, и унизяване на човешкото достойнство. Съдът счита, че безспорно не е налице начин на извършване на обиск, с прилагане на изтезание, жестоко и нечовешко отношение. В случая следва да се изясни дали е налице унизяване на човешкото достойнство. Съдът приема, че релевантният факт на унижително и нечовешко третиране остана недоказан в процеса, следователно извършените обиски не могат да се характеризират като незаконосъобразни действия, тъй като същите са извършени в съответствие с разпоредбите на

чл.93, чл.94 и чл.95 ЗИНЗС, като при същите у ищцата на са били открити забранени вещи, което е удостоверено в съответните протоколи.

Действително на ищцата са извършвани обиски, при които същата е била известно време без дрехи. Същата мярка в конкретния случай е била оправдана на плоскостта на чл.92, ал.1, т.1 и т.4 ЗИНЗС, тъй като такъв вид обиск се извършва при влизане и излизане от мястото за лишаване от свобода, както и при отиване и връщане от свиждане. От писмените доказателства, включително и от събраните гласни доказателства, събрани чрез разпит на свидетелите – служители в Затвора – [населено място], се установява, че обискът се извършва без допир до тялото на обискираното лице, както и че няма такава практика за сваляне на бельото и лишането от свобода да бъде принудено да извършва клекове, като при съмнение за наличие на забранени предмети в телесните кухни, установяването на това обстоятелство се извършва чрез преглед от съответното медицинско лице в затвора, който преглед се отразява в специален дневник. В случай на възражение или оплакване при провеждане на процедурата, то това се записва или се депозира жалба до Началника на затвора. От приложените по делото писма-справки на Началника на Затвора-гр. С. /л.35-42/ се установява, че ищцата не е депозирала жалби за извършен по неправомерен и унизителен начин обиск. Следователно при условие, че същата е имала претенции за начина на извършване на обиска, то тя е разполагала с възможността да оспори съответните действия, като впише възражение в протокола от проведен обиск или да депозира жалба.

Твърденията на ищцата, че обиските са извършени по начин, който е унижавал достойнството ѝ, не са подкрепени от категорични и безспорни доказателства. В тази връзка Съдът не кредитира показанията на разпитаните свидетели, посочени от ищцата, тъй като, както се спомена по-горе, същите са в противоречие с представените по делото писмени доказателства от страна на ответника, включително и с показанията на служителите на ГДИН. Не без значение е и обстоятелството, че извършването на обиск по такъв унизителен начин не е засегнато като проблем в Доклада на национален превантивен механизъм за проверките в Главна дирекция "Изпълнение на наказанията"; затворите в [населено място], С., Б., общежитията към тях и арестите в [населено място] и [населено място] от 2016 г. на О. на Република България. Видно от същия, на стр. 21 е посочено, че при прегледите на лишението от свобода не присъстват надзиратели, с изключение на прегледите при акушер-гинеколог. Посочено е, че практиката на администрацията на Затвора-гр.С. в медицинско отношение е организирана и качеството на медицинското обслужване е добро.

Освен това Съдът счита, че показанията на ангажираните от страна на ищцата свидетели не са обективни, тъй като далите ги лица се намират в приятелски взаимоотношения с нея. От извършена служебна справка на настоящият съдебен състав се установи, че разпитаната като свидетел Р. В. заедно с ищцата е завела няколко дела по реда на ЗОДОВ, като видно от постановените съдебни актове, същите са били насочени против лошите условия в мястото за лишаване от свобода и високите цени на стоките в лавката към затвора – адм. дело № 15/2015 г.; адм. дело № 10/2015 г., адм. дело № 131/2012 г.; адм. дело № 58/2016 г. и адм. дело № 62/2016 г. по описа на Административен съд-гр.С.. Но искова претенция или жалба срещу такъв вид незаконосъобразни действия не е завеждана. В тази връзка съществуват съмнения за достоверността на показанията, тъй като видно от писмата на Началника на Затвора-гр.С. /л.35-42/, ищцата не е депозирала жалби, възражения, бележки и искания, отнасящи се до извършване на обиск по неправомерен и унизителен начин. Представена е и докладна записка /л.43/, от която се установява, че поради липсата на слънчевите очила на преподавателката в курс по фризьорство на 19.08.2015 г. са извършени проверка на личните вещи и личен обиск на присъстващите на курса затворнички, включително и ищцата, за които не е установено нарушаване на законово регламентираната процедура за провеждане на обиск.

По силата на чл.284, ал.1 ЗИНЗС държавата дължи обезщетение за всички имуществени и неимуществени вреди, които са пряка и непосредствена последица от увреждането, независимо от това, дали са причинени виновно от длъжностното лице. В производството по

делото не се събраха безспорни и категорични доказателства за наличието на конкретна неимуществена вреда на физическото лице. Обезщетенията за неимуществени вреди се присъждат за конкретно претърпени физически и психически болки, страдания и неудобства, които са пряка и непосредствена последица от незаконосъобразните действия или бездействия на административния орган. Съгласно чл.52 от Закона за задълженията и договорите /ЗЗД/ обезщетение за неимуществени вреди се определя от съда по справедливост. Това понятие не е абстрактно, а е свързано с преценка на редица конкретни, обективно съществуващи обстоятелства, имащи значение за определяне размера на обезщетението. Размерът се формира по справедливост по реда на чл.52 ЗЗД, единствено от степента и характера на преживените болки и страдания от ищеца. В тежест на претендиращия е да докаже настъпването на вреди от неимуществен характер, изразяващи се в унижаване на човешкото му достойнство в контекста на чл.3 от Конвенцията за защита на правата на човека и основните свободи, въвеждащ забрана за изтезания, нечовешко или унижително отнасяне, или наказание, която забрана е възпроизведена и в чл.3, ал.1 ЗИНЗС, и които вреди да са в причинно-следствена връзка с незаконосъобразни действия на служители от администрацията на Затвора-гр.С.. Според определението за изтежание, жестоко или нечовешко отношение, дадено в нормата на чл.3, ал.2, т.3 ЗИНЗС, за такова се смята унижително отношение, което уронва човешкото достойнство на осъдения, принуждава го да върши или да приеме действия против волята си, поражда чувство на страх, незащитеност или малоценност. Свалянето на дрехите в присъствие на повече хора и огледът на голо тяло не биха могли да не доведат до неудобства и притеснения на обследваното лице, но в настоящия случай не се доказва извършването на обиск в нарушение на чл.92, ал.1 ЗИНЗС по начин, водещ до унижително отношение спрямо ищцата през периода, в който е била лишена от свобода.

Ето защо, като прие, че ищцата не осъществи по пътя на главното и пълно доказване на кумулативно изискуемите предпоставки, Съдът намира, че предявената от нея искова претенция е неоснователна и като такава следва да бъде отхвърлена.

От страна на ответника в производството своевременно е направено искане за присъждане на юрисконсултско възнаграждение. Предвид изхода на спора искането е основателно. На основание чл.78, ал.8 във вр.с чл.37, ал.1 от ЗПП, чл.144 АПК и чл.286, ал.2 ЗИНЗС, поради това, че делото е с фактическа и правна сложност и предявеният иск е с цена 10 000 лв., следва на ГД "Изпълнение на наказанията" в МП да се присъди възнаграждение за юрисконсулт в размера, предвиден в чл.25, ал.1 от Наредбата за заплащане на правната помощ, а именно 200 лв., която сума следва да се заплати от ищеца.

Така мотивиран и на основание чл. 203 и сл. от АПК, Административен съд-София град

Р Е Ш Е Н И Е:

ОТХВЪРЛЯ иска с правно основание чл.1, ал.1 от ЗОДОВ във вр.с чл.284 от ЗИНЗС, предявен от С. Г. И. от [населено място], [улица], ет.1, ап.8, ЕГН: [ЕГН], срещу Главна дирекция "Изпълнение на наказанията" /ГДИН/ в Министерството на правосъдието, с която се претендира присъждане на сума в размер на 10 000 лв., представляваща обезщетение за неимуществени вреди, вследствие на незаконосъобразни действия на ГДИН при изпълнение на наказание "лишаване от свобода", изтърпяно в Затвора-гр.С. в периода от 29.03.2012 г. до 13.12.2016 г., ведно със законната лихва от 29.03.2012 г. до окончателното плащане на сумата.

ОСЪЖДА С. Г. И. от [населено място], [улица], ет.1, ап.8, ЕГН: [ЕГН], да заплати на Главна дирекция "Изпълнение на наказанията" в Министерството на правосъдието, юрисконсултско възнаграждение в размер на 200 лв. /двеста лева/.

Решението може да бъде обжалвано с касационна жалба пред Върховния административен

съд в 14 дневен срок от съобщаването му на страните.

СЪДИЯ: